รายงานผลการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

เทศบาลตำบลธาตุพนม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

รายงานผลการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๙

เทศบาลตำบลธาตุพนม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การคาดการณ์ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับซื้อ

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น ความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม จะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและการนิยมในการต่อต้านการทุจริต ให้แก่ บุคลากรขององค์กร ที่เป็นการป้องกันการเกิดการ ทุจริตในองค์กร ทั้งนี้การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร จะช่วยเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กร จะไม่มีการทุจริตหรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบปัญหาจะน้อยกว่าองค์กรอื่น หากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ พอได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติการประจำซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการเกิดซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุก ที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นการทำงานอย่างที่ ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลัก ตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสียหายก่อนหน้าจะถูกภาระงานร่วมกัน โดยเป็นส่วนหนึ่งของการรับผิดชอบปกติ ที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องผู้นำส่งงานให้ เป็นลักษณะ Pre – Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post- Decision

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรที่มีจุดอ่อนและ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต

ขอบเขต ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริตออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตภารกิจการให้บริการประชาชน อนุมัติโดยอนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก การพิจารณาอนุญาตของทางราชการพ.ศ. ๒๕๕๘

๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่

๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

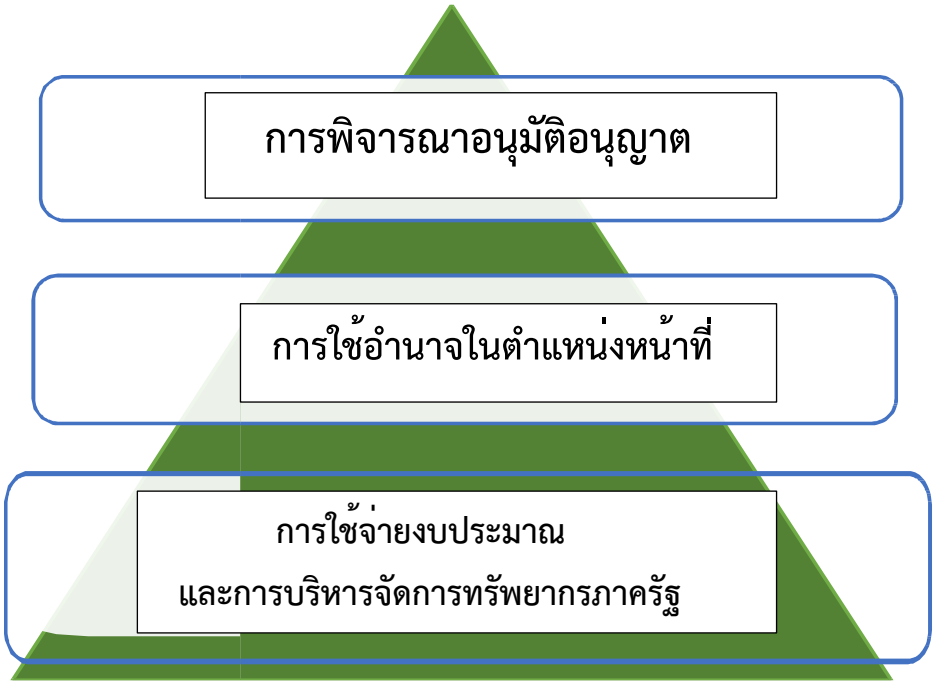

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

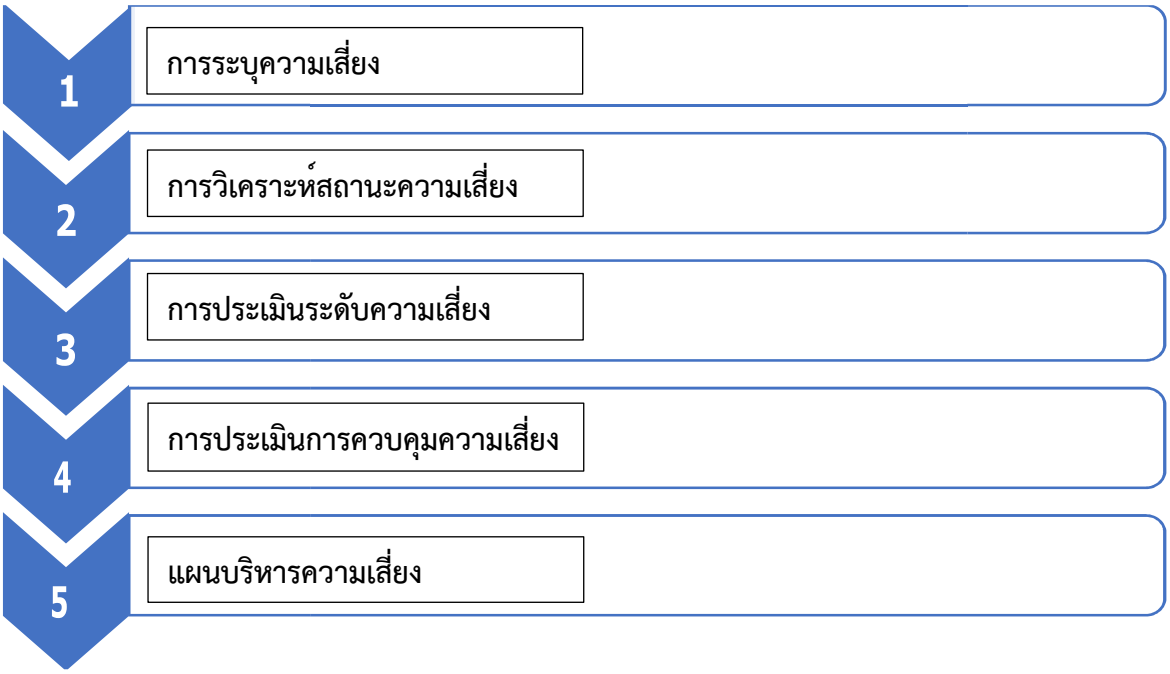

การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ ๑ ข้อมูลที่ได้จากขั้น เตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนงานที่จะทำให้การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อยในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในครั้งการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนงานการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้นนั้น ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นขั้นตอนก็เป็นไปได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรฐานป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำผู้แพ้เหตุดังกล่าวมาลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Know Factor หรือ Unknow Factor

Know Factor	ความเสี่ยงทั้งปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าเคยเกิดมาก่อนคาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำหรือมีประวัติมีทำงานอยู่แล้ว
Unknow Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ การประเมินการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรมความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

เทคนิคการระบุความเสี่ยงหรือการค้นหาความเสี่ยงการคิดในวิธีการต่างๆ

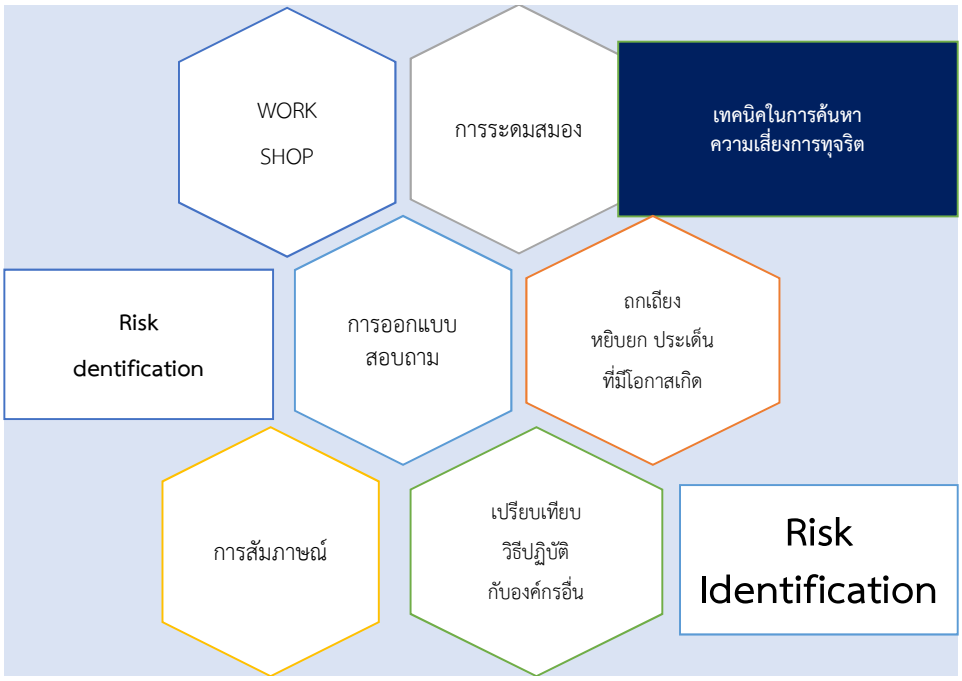

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง เชิงคุณภาพ (Likelihood)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสที่จะเกิดการทุจริตมากกว่า ๒๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสที่จะเกิดการทุจริตไม่เกิน ๒๐ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสที่จะเกิดการทุจริตไม่เกิน ๑๕ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	โอกาสที่จะเกิดการทุจริตไม่เกิน ๑๐ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสที่จะเกิดการทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ประชาชนไม่ได้รับความสะดวก เป็นภัยด้านความมั่นคง อาชญากรรม และความรุนแรงอื่นๆ
๔	สูง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน และประชาชนไม่ได้รับความสะดวก
๓	ปานกลาง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน
๒	น้อย	-
๑	น้อยมาก	-

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณา จากผลคูณของระดับปกครองที่เกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับดังนี้

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ระดับความเสี่ยงสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ระดับความเสี่ยงสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ระดับความเสี่ยงปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน
๔	ระดับความเสี่ยงต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓ คะแนน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจากระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) ผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ X ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ

(Likelihood) X (Impact)

ซึ่งจะแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้ เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสีสัญลักษณ์
ระดับความเสี่ยงสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	**สีแดง**
ระดับความเสี่ยงสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	**สีส้ม**
ระดับความเสี่ยงปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	**สีเหลือง**
ระดับความเสี่ยงต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	**สีเขียว**

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

5	10	15	20	25
4	8	12	16	20
3	6	9	12	15
2	4	6	8	10
1	2	3	4	5

โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood)

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยงทันที

สถานะสีส้ม : อยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/การลดความเสี่ยง

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการทบทวนความเพียงพอของมาตรการควบคุมที่มีอยู่

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องมีการจัดทำแผนเพื่อลดความเสี่ยง

ผลการประเมินความเสี่ยงและผลการดำเนินงานเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
(๑) ด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘				
๑.การอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 (การขออนุญาตก่อสร้าง)	๑.หัวหน้าหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ อาจมีการเรียกรับสินบน เช่นเงินแป๊ะเจี๊ยะเงินใต้โต๊ะ ส่วย ค่าดำเนินการ ๒. หัวหน้าหน่วยงานเจ้าหน้าที่ ที่มีญาติหรือคนสนิทมายื่นใบอนุญาตก่อสร้างอาจก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติได้ ๓. การให้บริการประชาชนไม่เป็นไปตามลำดับมีการให้สิทธิ์พิเศษแก่คนบางกลุ่ม	๕ (ปานกลาง)	จัดทำโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และจิตสำนึกในการป้องกันการทุจริตคอรัปชั่น มีมาตรการและระบบช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียนของประชาชน	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามระเบียบกฎหมาย เป็นไปตามลำดับ ขั้นตอนไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง

ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
(๒) ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่				
การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ (การจัดเก็บรายได้)	๑. ข้อมูลผู้เสียภาษีที่มีอยู่ไม่เป็นปัจจุบัน ทำให้ไม่สามารถติดตามการค้างชำระภาษีได้ ๒. ไม่มีการชำระภาษีอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน ๓. อาจจะมีการรับสินบนค่าดำเนินการในการอำนวยความสะดวก ๔. การบันทึกยอดรับส่งในแต่ละวันยอดอาจไม่ตรงกัน	5 ปานกลาง	๑. มีการขอเอกสารหลักฐานที่เป็นปัจจุบันจากผู้เสียภาษี และส่งหนังสือติดตามทวงการชำระภาษีเป็นลายลักษณ์อักษร ๒. มีการประชาสัมพันธ์กำหนดการชำระภาษีให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่อง ๓. ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเคร่งครัด	ข้อมูลผู้เสียภาษีเป็นปัจจุบัน สามารถติดตามการชำระภาษีได้อย่างถูกต้อง มีการบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทำให้ลดโอกาสการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ลง

ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
(๓) ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ				
การจัดซื้อจัดจ้าง	กระบวนการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต โครงการจัดซื้อจัดจ้างอาจยังต้องพัฒนาให้เป็นไปตามมาตรฐาน และ กรอบแนวทางที่ดียิ่งขึ้น ๑. เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินโครงการเลือกจัดซื้อจัดจ้างกับร้านที่ตนเองสนิท หรือเป็นญาติหรือร้านที่ตนเองคุยได้ง่าย ๒. เจ้าหน้าที่เลือกจัดซื้อจัดจ้างกับผู้รับจ้างหรือผู้ประกอบการที่เจ้าหน้าที่รู้จัก หรือสนิทสนมเป็นการส่วนตัว ๓. เจ้าหน้าที่อาจมีการเรียกรับสินบน เช่น เงินใต้โต๊ะ ส่วย ค่าดำเนินการ ค่าอำนวยความสะดวก	12 สูง	๑. ตรวจสอบคู่สัญญาในการจัดซื้อจัดจ้าง ๒. ปรับเปลี่ยนร้านค้าในการจัดซื้อวัสดุ ๓. เข้มงวดในการตรวจรับพัสดุ หรือการจ้าง ๔. ผู้บริหารหมั่นกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย เพื่อป้องกันการเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง อันจะส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการรายอื่น ๕. มีการจัดทำและประกาศใช้นโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีหัวข้อการต่อต้านคอร์รัปชัน และระบบการแจ้งข้อร้องเรียน / เบาะแสเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ ๖. มีการประเมินผลการควบคุมภายในด้วยตนเอง (Control Self assessment) ด้านความเสี่ยงทุจริต	ลดโอกาสการทุจริตลงได้ มีโอกาสที่ร้านค้าที่ไม่เคยทำการซื้อจ้างกับหน่วยงาน จะได้เข้ามาทำการเสนอราคา เจ้าหน้าที่มีความกลัวการถูกดำเนินการทางวินัย จากมาตรการและนโยบายกำกับดูแลต่อต้านคอร์รัปชั่น จากการที่มีระบบการแจ้งข้อร้องเรียน /เบาะแสเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ